

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2023

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a IX-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Dinastia a XVIII-a inaugurează perioada Regatului Nou (1650?-1805 î.e.n.), odată cu o hotărâtă politică de expansiune înspre regiunile Asiei Mici. Ceea ce caracterizează această perioadă este militarismul. [...] În Egipt unele triburi nomade au migrat în căutare de pășuni [...]. Prezența lor poate fi pusă în legătură cu apariția în Valea Nilului a acelor populații semite de nomazi imigrați și trăind aproape în condiții de sclavie, pe care textele akkadice și egiptene îi numesc *habiru*, iar cele ebraice *ivri* („de dincolo”, veniți din Răsărit; de unde cuvântul *evrei*). În secolul al XIII-lea î.e.n. în timpul domniei lui Ramses al II-lea - marele faraon constructor, dar și bine cunoscut opresor - evreii erau puși la munci grele în construcții. Această situație grea a determinat „fuga din Egipt”. Aceste triburi sub conducerea lui Moise (în egipteană Mașu, în ebraică Moșé), au migrat din regiunea Deltei spre răsărit.“
(O. Drâmba, *Istoria culturii și civilizației*)

B. „Dar cu Amenofis III (1417-1379 î.e.n) Egiptul revine la o politică de pace, care îi va permite faraonului să ridice numeroase și grandioase construcții, de felul magnificului templu de la Karnak. Între timp, puterea economică a templelor dedicate zeului Amon – rezultat al unor continui și substanțiale privilegii și donații, precum și al unui eficient sistem administrativ – a făcut ca clerul teban să câștige o mare influență exercitată în dauna puterii regale, cu care intră acum în conflict. Contra acestei situații va încerca să acționeze, îndată ajuns la tron, tânărul faraon Amenofis IV (1379-1362 î.e.n.) – soțul frumoasei Nefertiti, „regele eretic” care inițiază o reformă religioasă îndreptată împotriva intereselor prea-privilegiatului și insubordonatului cler al lui Amon, și pentru a restabili autoritatea absolută a faraonului. Dar politica sa lipsită de un sprijin din partea marii majorități a populației țării, a eșuat în fața puterii clerului, care se coalizase și cu nobilii, deținători de mari domenii.“
(O. Drâmba, *Istoria culturii și civilizației*)

C. „Teritoriul Palestinei, aflat sub suzeranitatea mai mult nominală a Egiptului era ocupat la est și sud de Marea Moartă – de orașe-state, de micile regate Amon, Moab, Edom, ș.a. [...] Înaintea acestora însă Canaanul fusese ocupat - probabil din jurul anului 2800 î.e.n. – de amoreeni, o altă populație semită. Civilizația amoreană se formase sub influența celei babiloniene și a celei egiptene. Orașele erau foarte mici ca întindere, dar erau bine organizate și puternic fortificate. Locuitorii foloseau unelte și arme din bronz, precum și obiecte de poadoabă lucrate în aur, argint, fildeș și pietre semiprețioase. În morminte se puneau și unelte, podoabe sau alimente necesare „vieții de dincolo” a defunctului. [...] Triburile israeliene au început să pătrundă în Canaan – după aproape patruzeci de ani grei de viață nomadă sub conducerea lui Ișua, urmașul lui Moise care între timp murise.“
(O. Drâmba, *Istoria culturii și civilizației*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa **C**, două caracteristici ale civilizației amoreenilor. **4 puncte**
2. Menționați, din sursa **B**, două cauze care au redus autoritatea faraonului. **4 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
4. Prezentați o consecință a faptelor istorice la care se referă sursele **A** și **C** pentru poporul evreu în secolul al XI-lea î.e.n. **5 puncte**
5. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la evoluția monarhiei egiptene, în afara celor la care se referă sursele date. **10 puncte**
6. Prezentați o asemănare și o deosebire între un monument al arhitecturii orientale și unul al artei monumentale romane. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ trei-patru pagini, o sinteză despre **stat și politică în Antichitate și Evul Mediu**, având în vedere:

- prezentarea a două asemănări și a unei deosebiri dintre organizarea politică a Atenei și a Republicii romane în secolul al V-lea î.e.n.;
- menționarea a două cauze ale crizei Imperiului Roman din secolul al V-lea și a câte unei consecințe ale acesteia pentru romanitatea apuseană, respectiv pentru cea orientală;
- precizarea unui fapt istoric din secolele al X-lea – al XIII-lea din Europa occidentală și prezentarea a două consecințe ale acestuia asupra evoluției politice a statelor medievale din Europa de Apus;
- explicarea rolului unei personalități politice în cadrul evenimentelor desfășurate în Imperiul Bizantin în secolele al X-lea – al XIII-lea.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată